

der nu er Tale om, er det jo saaledes, at Ingeniørerne have haft den halve Dag fri, og man kunde næsten saa den Tanke, at det har været, fordi Officererne have ønsket at have den halve Dag fri. Nu indrømmer man, at det kan ikke gaa, det har medført forskellige Banstieligheder; men det, der har gjort det uhyggelige Indtryk paa Befolkningen, er, at forholdsvis uskyldige ere komne til at lide for de skyldiges Skyld, og den Tanke slog da ned i mig, da det først blev nævnt, og er senere bleven endnu stærkere hos mig: Hvorfor har man ikke i Militæretaten, som det hedder, at man mistender, og maaste ikke uden Grund, gjort en bedre Anvendelse af Tiden. Hvorfor har man ladet Karlens gaa i lang Tid, fra Kl. 12 til 10, uden at have noget at gøre? Jeg har i mine unge Dage ofte haft den Tanke, som jeg ikke har sluppet endnu, om man ikke ad militær Vej kunde realisere Højstoletanken; det kunde maaste blive den bedste Folkeshøjskole, naar Officererne i deres egen og i Karlens Fritid tog sig af disses Opdragelse. Her er en Klasse af Menninger, der meget let kunne skeje ud, og med dem kan der ikke gøres noget. Saa bærer man sig ad paa den Maade, at man sætter Magt mod Magt. Men der er en anden Maade at forhindre det paa; der er den Vej at gaa, at man henvender sig til de bedre og paatalder de bedre Følelser hos dem. Vilde man ind herpaa, saa kunde man begynde en nyttig Gerning, man kunde tage fat paa det ene og det andet. Kræfterne ere jo til Stede hos Officererne, og ad denne Vej kunde man udrette langt mere og gøre noget godt end ved at sætte Magt mod Magt. Jeg tror ikke, at det holder Stik, naar den højtærede Minister antydede, at det var en nødvendig, men dog gavnlig Bære, der var givet. Ja, til en Tid kan det maaste gøre Virkning; men Masserne have dog Magten, naar det kommer til Stykket, og at sætte Magt imod Magt gaar ikke. Jeg har ikke villet undlade at gøre denne Henstilling i Anledning af, hvad der er fremkommet.

Krigsministeren (Bahnsen):

Jeg vil dog i Anledning af den sidste Talers Ytringer sige et Par Ord. Naar han for det første mente, at der dert, at de tidligere havde haft den halve Dag fri, laa et Præcedens, saa kan det ikke nægtes, at de tidligere have haft en saadan Frihed, men det havde kun været opfattet som et Forsøg. Det er jo Akkordarbejde, de have. Naar

man giver vist Arbejde for og siger, at Folkene kunne saa fri, naar de have fuldendt Arbejdet godt og solidt, opfordrer man dem derved til at koncentrere deres Kræfter, for at opnaa at saa tidligere end ellers fri. Den Tanke har været ret fornuftig. Men det stete ikke for Officerernes Skyld; de have virkelig nok at bestille; thi der er jo samtidig Rekruttskole i Gang, og det er kun ganske enkelte Officerer eller Underofficerer — hvorledes det i Enkelthederne er indrettet, ved jeg i øvrigt ikke — der have haft denne Ekstratjeneste. Virkningen blev, at Mandstabet kom til at gaa ledigt den halve Dag. Man havde haft det Formaal dermed at gavne de indkaldte, men man indsaa, at man, i Stedet for at gavne dem, skadede dem, fordi de ikke kunde bruge den halve Dag, de fik fri, paa heldig Maade, idet de kom ind paa alle de Ting, som Lediggang fører med sig. Naar det ærede Medlem talte om, at Officererne kunne udvilde Soldaterne ved Foredrag, skal jeg sige, at der er den allerstørste Tilbøjelighed dertil i hele Hæren, hvor Tiden tillader det, og der er gjort Forslag dertil, men der maa holdes paa, at det er en frivillig Sag. Der ives i Læsning, Skrivning, Regning, Historieundervisning, Husflidsarbejde; men naar der aldeles ikke møder nogen som Elever, kan man intet gøre. Jeg tror, at Iveren derfor er større hos Officererne end hos de menige; men mange Steder arbejdes der i den Retning, der er stadig frivillig Undervisning. De fleste Soldater, vi have, ere jo imidlertid Rekrutter, og i Rekruttiden have de ikke Tid til at lære andet. De Soldater, der ligge til fortsat Tjeneste, ere jo overordentlig saa, og det forslaar derfor ikke kun at tage sig af dem. Viljen er til Stede, kan jeg forsikre hos Officererne.

Naar det ærede Medlem talte om, at det at give Folkene en Times Arbejdstid til var at sætte Magt imod Magt, er det en fuldstændig fejl Opfattelse. At man giver en Mand, der skal arbejde 7 Timer, Lov til kun at arbejde 6 Timer og igen vender tilbage til at lade ham arbejde 7 Timer, er ikke at sætte Magt imod Magt, men kun, at man holder paa, at han skal gøre det, der skal gøres; man søger at holde over, at hvad der er befalet, skal udføres, og udføres det ikke, straffes der. Men det kan ikke kaldes at sætte Magt mod Magt eller betegnes som noget ondt, man vil gøre dem. Derimod kan man nok sige, at hvad Ingeniørerne her have forsøgt, er at sætte Magt mod Magt; men det mislykkedes, og det vil det altid.